

คู่มือการสอบข้อเท็จจริง

เทศบาลตำบลบ้านนา

อำเภอฉะบuri จังหวัดสงขลา

งานนิติการ

โทร ๐ ๓๔๒๐ ๓๖๓๔

โทรสาร ๐ ๓๔๒๐ ๓๖๓๓

คำนำ

การสอบข้อเท็จจริง ไม่ได้มีกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการ กำหนดวิธีการและรูปแบบไว้เป็นที่แน่นอน หรือมีแนวทางให้คณะกรรมการสอบสวนได้นำไปใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินการสอบสวน ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับแนวความคิดและทักษะของคณะกรรมการสอบสวน ในการสอบข้อเท็จจริงและแสวงหาข้อเท็จจริง ตลอดจนเขียนรายงานการสอบข้อเท็จจริง จึงควรมีรูปแบบและวิธีการเขียนรายงานการสอบสวน เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน คู่มือการสอบสวนข้อเท็จจริงฉบับนี้จึงจัดทำขึ้นมาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสอบข้อเท็จจริงการเขียนรายงานการสอบข้อเท็จจริง ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการสอบสวนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพในการสอบข้อเท็จจริง

นายวิสิทธิ์ หมดหล้า
นิติกรชำนาญการ
๑ เมษายน ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. ขอบเขต	๑
๔. ความหมายของคำว่า การสอบข้อเท็จจริง	๑
๕. เหตุใดจึงต้องมีการสอบข้อเท็จจริง	๑
๖. โครงสร้างในการสอบหาข้อเท็จจริง	๒
๗. อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง	๓
๘. ขั้นตอนการสอบข้อเท็จจริง	๓
๙. เทคนิคการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ	๔
๑๐. รูปแบบการเขียนรายงานการสอบข้อเท็จจริง	๕
๑๑. ข้อเสนอแนะ/เทคนิคในการปฏิบัติงาน/ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไขและพัฒนางาน	๕
๑๒. ตัวอย่างแบบฟอร์ม	๖
๑๒.๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง	๖
๑๒.๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง	๗
๑๒.๓ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง	๘
๑๒.๔ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง	๙
๑๒.๕ การขอขยายระยะเวลาการสอบข้อเท็จจริง	๑๐
๑๒.๖ การขอเอกสาร/พยานหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๑๒.๗ บันทึกถ้อยคำถูกกล่าวหา (สจ.๑)	๑๒
๑๒.๘ บันทึกถ้อยคำพยาน (สจ.๒)	๑๕
๑๒.๙ รายงานผลการสอบข้อเท็จจริง (สจ.๓)	๑๘
๑๓. เอกสารอ้างอิง	๒๑

คู่มือการสอบข้อเท็จจริง

๑. หลักการและเหตุผล

การดำเนินการสอบข้อเท็จจริงนั้นเป็นการดำเนินการเพื่อรวบรวมข้อเท็จจริง โดยดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งแต่งตั้งโดยนายกองครุฑปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการดำเนินการนั้นเป็นเรื่องที่ต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงว่ามีการกระทำความผิดที่ฝ่าฝืนต่อจริยธรรม ผิดกฎ ระเบียบ และบางกรณีอาจเป็นหน่วยงานภายนอกที่สั่งการให้กองครุฑปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสอบข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนจึงต้องมีการเรียบเรียงข้อเท็จจริงเป็นขั้นตอน พร้อมทั้งอ้างอิงพยานหลักฐานต่างๆ เช่น พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และเสนอความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลให้แก่ผู้บังคับบัญชาเพื่อเป็นแนวทางพิจารณาดำเนินการต่อไป ดังนั้น ปัญหาในเรื่องการสอบข้อเท็จจริง รวมถึงการสรุปผลการสอบสวนข้อเท็จจริง โดยรวบรวมพยานหลักฐานต่าง พร้อมทั้งเสนอความเห็นและเหตุผล จึงควรมีรูปแบบวิธีการ และการเขียนรายงานการสอบสวนให้เป็นแนวทางเดียวกัน คู่มือการสอบข้อเท็จจริงฉบับนี้จึงมีความจำเป็นเพื่อการสอบสวนข้อเท็จจริงให้มีแนวทางเดียวกันและบังเกิดผลดีต่อผู้เกี่ยวข้องที่จะสามารถนำไปปรับใช้ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเป็นคู่มือประกอบการปฏิบัติงานการสอบข้อเท็จจริงให้มีมาตรฐานและเป็นไปในทางเดียวกัน

๒.๒ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการสอบสวน

๒.๒ เพื่อให้การสอบข้อเท็จจริงเป็นอย่างถูกต้อง รวดเร็ว เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๓. ขอบเขต

คู่มือการสอบข้อเท็จจริงฉบับนี้จะอธิบายครอบคลุมถึงขั้นตอนการสอบข้อเท็จจริง การดำเนินการของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมตลอดถึงตัวอย่างแบบฟอร์มต่างๆ สำหรับใช้งานในการสอบข้อเท็จจริง

๔. ความหมายของ คำว่า การสอบข้อเท็จจริง

การสอบข้อเท็จจริง หมายถึง การรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสารและพยานวัตถุ เพื่อจะทราบความจริงในเรื่องนั้นๆ และพิสูจน์ความจริงว่าเรื่องใดเป็นเรื่องจริง หรือเป็นเรื่องเท็จและชี้มูลความจริงว่าเป็นประการใด

๕. เหตุใดจึงต้องมีการสอบข้อเท็จจริง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในมาตรา ๓ มีเนื้อหาความโดยสรุปได้ว่าถ้าไม่มีกฎหมายใดระบุถึงระเบียบ ขั้นตอน หรือวิธีการในการปฏิบัติราชการทางปกครองไว้

/โดยเฉพาะ...

โดยเฉพาะให้นำขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติราชการทางปกครอง ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาใช้ คือ

มาตรา ๒๙ เจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในการนี้ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) แสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของคู่กรณีหรือของพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่คู่กรณีกล่าวอ้าง เว้นแต่เจ้าหน้าที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือยหรือเพื่อประวิงเวลา
- (๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ
- (๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

๖. โครงสร้างในการสอบข้อเท็จจริง

โครงสร้างในการสอบข้อเท็จจริง โครงสร้างที่ดีในการสอบข้อเท็จจริงนั้น มีลักษณะ เช่นเดียวกับการเรียงความ ซึ่งประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน คือ

๑. คำนำ

โดยทั่วไปเรามักจะกล่าวบทนำถึงเหตุที่มีการสอบข้อเท็จจริง ที่มาของมูลกรณีที่เป็นเหตุให้เกิดการสอบข้อเท็จจริง โดยกล่าวนำเพื่อให้ผู้สังเกตตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ทราบโดยย่อว่าได้รับมอบหมายให้มาสอบข้อเท็จจริงในเรื่องใด มูลกรณีปรากฏขึ้นได้อย่างไร อันเป็นการกำหนดโครงสร้างของการสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ

๒. เนื้อเรื่อง

ผู้สอบสวนต้องกำหนดแนวความคิดซึ่งเป็นกรอบโครงสร้างและเชื่อมโยง พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ ทั้งพยานบุคคล พยานเอกสาร และพยานวัตถุ อันเกี่ยวข้องใกล้ชิด โดยวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่ได้รับพร้อมทั้งพยานหลักฐานต่างๆ ว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่ อย่างไร แล้วเขียนรายงานตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุด ซึ่งเนื้อเรื่องนี้เป็นหัวใจในการสอบสวนเพื่อทราบข้อเท็จจริงในเรื่องนั้นๆ ผู้สอบสวนอาจเขียนรายงานขั้นตอนเกี่ยวกับการสร้างเนื้อเรื่องที่จะนำเสนอ

๓. สรุป

การสรุปความเห็นของผู้สอบสวน โดยวิเคราะห์และเสนอแนะแก่ผู้บังคับบัญชา เป็นจุดสำคัญในการสอบข้อเท็จจริง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาสั่งการต่อจากการได้รับผลสรุปรายงานการสอบสวน โดยเฉพาะข้อเท็จจริงนั้น มีข้อกำหนดกำหนดไว้ประการใด ผู้สอบสวนควรกำหนดข้อกำหนดไว้ด้วย เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการและอำนาจในการพิจารณาสั่งการในเรื่องนั้นๆ

๗.อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการการสอบข้อเท็จจริง โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งของแต่ละองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อำนาจตามความมาตรา ๔๘ เทรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ อำนาจตามความมาตรา ๓๕/๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐ และอำนาจตามความมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ หรืออำนาจตามประกาศหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวนและการลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ข้อ ๒๔ วรรคแปด ในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

๘.ขั้นตอนการสอบข้อเท็จจริง

๘.๑ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงดำเนินการประชุม ภายหลังได้รับคำสั่งแต่งตั้งเป็น คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรอบระยะเวลาการพิจารณาอาจแบ่งการประชุมออกเป็น ๓ ครั้ง ดังนี้

(๑) การประชุมครั้งแรก เป็นการประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางการสอบข้อเท็จจริง จะเป็นการประชุมที่กล่าวถึงลำดับความเป็นมาของเรื่องที่ทำให้การสอบข้อเท็จจริง รวมถึงประเด็นที่อาจมีผู้เกี่ยวข้องเข้าช่วย การกระทำความผิดหรือกระทำตามที่ผู้กล่าวหาร้องเรียนมา พิจารณาเอกสารพยานหลักฐานประกอบการประชุมทั้งหมด เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาและสรุปประเด็น เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปในทางเดียวกัน ตลอดจนกำหนดบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำให้การสอบสวนในการเชิญมาให้ถ้อยคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ

(๒) การประชุมครั้งที่สอง เป็นการประชุมที่มีการให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานซึ่งลำดับการให้ถ้อยคำจะเป็นการให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำเป็นลำดับแรก แต่ในกรณีการสอบข้อเท็จจริงที่ไม่มีผู้ถูกกล่าวหา จะเป็นผู้เกี่ยวข้องในเอกสารที่เป็นประเด็นหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของเรื่องที่สอบข้อเท็จจริง เมื่อเริ่มการให้ถ้อยคำคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ต้องแจ้งและอธิบายที่มาของการสอบข้อเท็จจริงให้ผู้ให้ถ้อยคำได้ทราบว่าการกระทำใด เมื่อใด อย่างไร เกี่ยวข้องอย่างไรกับเหตุการณ์ ห้ามมิให้กรรมการทำการล่อลวง ชูเชิญให้สัญญาหรือกระทำการใด เพื่อจูงใจให้บุคคลให้ถ้อยคำ

(๓) การประชุมครั้งสุดท้าย จะเป็นการพิจารณาเอกสาร พยานหลักฐานทั้งหมดและบันทึกการให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้เกี่ยวข้องเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง ตลอดจนรายละเอียดของพฤติกรรมต่างๆ อันเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา เมื่อดำเนินการสอบข้อเท็จจริงครบทุกประเด็นแล้ว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงต้องดำเนินการสรุปข้อเท็จจริง โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานที่มีทั้งหมด และหากเป็นการสอบข้อเท็จจริงกรณีมีผู้ถูกกล่าวหาต้องวินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หักล้างข้อกล่าวหา พร้อมกับลงความเห็นผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการอันอาจมีลักษณะเข้าช่วยการกระทำความผิด หรือไม่ อย่างไร เพื่อที่จะเสนอรายงานผลการสอบข้อเท็จจริง

๘.๒ องค์ประชุมของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ต้องมีประธานอยู่ร่วมในที่ประชุมทุกครั้ง ถ้าไม่มีประธานให้กรรมการที่มาประชุม เลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่แทน มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

/๘.๓ ต้องดำเนินการ...

๘.๓ ต้องดำเนินการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาของคำสั่ง นับแต่วันที่ประธานรับทราบคำสั่ง หรือการกำหนดระยะเวลาในการสอบข้อเท็จจริงเป็นดุลยพินิจของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประมาณ ๓๐-๖๐ วัน และหากไม่สามารถกระทำให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ขอขยายระยะเวลาการสอบข้อเท็จจริงต่อนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

๙.เทคนิคการสอบข้อเท็จจริง

การข้มูลความจริงโดยผู้สอบสวนต้องกำหนดแนวความคิด ให้มีกรอบโครงสร้างและความเชื่อมโยงของพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ โดยวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่ได้รับพร้อมพยานหลักฐานต่างๆ ว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่อย่างไร แล้วเรียงลำดับเป็นขั้นเป็นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดของเรื่องนั้นๆ ซึ่งอาจลำดับเนื้อหาสาระข้อเท็จจริงได้ ๔ รูปแบบ คือ

๑. การลำดับเนื้อหาโดยช่วงเวลา คือการลำดับเรื่องตามข้อเท็จจริงที่เกิดก่อนหลังของช่วงเวลาที่เกิดขึ้น

๒. การลำดับเนื้อหาโดยสถานที่ คือการลำดับเรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ที่ใดก่อนหลังตามลำดับ

๓. การลำดับเนื้อหาโดยเหตุและผล คือการลำดับเรื่องจากเหตุใดแล้วทำให้เกิดผลอย่างไร ซึ่งจะช่วยให้ความรู้ความเข้าใจการสอบสวนได้อย่างไม่หลงทิศทาง

๔. การลำดับเนื้อหาโดยปัญหาและการแก้ไข คือการลำดับเรื่องแต่ละประเด็น โดยนำข้อเท็จจริงมากำหนดประเด็นปัญหา วิเคราะห์ว่ามีเหตุผลหรือไม่ อย่างไร และมีข้อกฎหมายใดกำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร เพื่อแก้ไขในแต่ละประเด็น ซึ่งในข้อเท็จจริงหนึ่งอาจมีหลายประเด็นก็ได้

ดังนั้นในการสอบสวนคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงต้องมีความพยายามในการใช้สติปัญญาและไหวพริบในการสอบสวน ต้องมีการศึกษาเรื่องที่จะทำการสอบสวน มีการเตรียมการและวางแผน การสอบสวนทุกประเด็นการพิจารณาเรื่องกล่าวหา คณะกรรมการจะต้องตั้งคำถามโดยกำหนดประเด็นให้กระชับเข้าใจได้ง่าย โดยอาจให้เป็นแนวทางและประเด็น หมายถึงเรื่องสำคัญที่จะต้องทำการพิจารณา พิสูจน์หรือวินิจฉัย หรือเป็นเรื่องที่ยังโต้เถียงกันอยู่ หรือยังไม่ได้ความกระจ่างชัด โดยประเด็นมีอยู่ ๒ ประเภท ได้แก่

๑) ประเด็นการสอบสวน หมายถึง เรื่องสำคัญที่จะต้องพิจารณาในการสอบข้อเท็จจริง

๒) ประเด็นต้องพิสูจน์ หรือ วินิจฉัย หมายถึง เรื่องสำคัญที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัยเพื่อหาข้อยุติ

โดยประเด็นที่ต้องพิสูจน์ หรือวินิจฉัยเมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานแล้ว ก็จะนำมาสู่การวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาในกรณีใด หรือไม่อย่างไร จุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัยมี ๓ ประการ คือ

๑) ประเด็นเกี่ยวกับการกระทำในเรื่องที่กล่าวหา จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหา

- ทำอะไร - ทำกับใคร

- ทำที่ไหน - ทำเมื่อไหร่

- ทำอย่างไร - ทำเพราะเหตุใด

} เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดหรือไม่

/๒) ประเด็น...

๒) ประเด็นเกี่ยวกับกรณีความผิด จะต้องพิสูจน์ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดในกรณีใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่าได้กระทำความผิดตามเรื่องใด

๓) ประเด็นเกี่ยวกับความร้ายแรงแห่งกรณี จะต้องพิสูจน์ว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหา นั้นมี พฤติกรรมร้ายแรงเพียงใด หรือเสียหายแก่ทางราชการร้ายแรงเพียงใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยกำหนดระดับโทษ หนักหรือเบา ที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหา

๔) ประโยชน์ของการกำหนดประเด็น เพื่อเป็นเครื่องนำทางหรือช่วยให้การสอบสวนให้เป็นไป โดยรอบคอบ รัดกุม ได้ความจริง ให้ความเป็นธรรม รวดเร็วและวินิจฉัยฐานความผิดได้ถูกต้อง

๑๐.รูปแบบการเขียนรายงานการสอบข้อเท็จจริง

การเขียนรายงานการสอบข้อเท็จจริง ไม่มีกฎหมายกำหนดรูปแบบไว้โดยแน่นอน ซึ่งขึ้นอยู่กับ แนวความคิด และทักษะของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่จะแสวงหาข้อเท็จจริง โดยจัดระเบียบโครงสร้าง ลำดับเหตุการณ์ เนื้อหาสาระข้อเท็จจริงตามขั้นตอนในการนำเสนอ

๑๑.ข้อเสนอแนะ/เทคนิคในการปฏิบัติงาน/ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไขและพัฒนางาน

๑.ปัญหาการสอบข้อเท็จจริง

ในขั้นตอนการให้ถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา นั้น บางครั้งผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์ที่จะมาให้ ถ้อยคำชี้แจงต่อคณะกรรมการ ซึ่งอาจทำให้การสอบสวนล่าช้าออกไป เพราะการประชุมแต่ละครั้งต้องมีการ ประสานวันว่างของคณะกรรมการ อีกทั้งระยะเวลาการสอบข้อเท็จจริงออกไปได้ แต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงความ จำเป็นและมีเหตุผลอันสมควรในการขยายระยะเวลา แนวทางแก้ไขปัญหานี้คือ การเชิญผู้ถูกกล่าวหา นั้น เลขาธิการต้องอธิบายถึงความเป็นมาและขั้นตอนการสอบสวนของคณะกรรมการให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาทราบ อย่างชัดเจน โดยเป็นไปตามขั้นตอนของวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองคือ ต้องแจ้งผู้เกี่ยวข้องและให้สิทธิ บุคคลนั้นมาชี้แจงให้ถ้อยคำ หากไม่ให้ถ้อยคำใดๆ หรือไม่มาให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการตามหนังสือเชิญ คณะกรรมการก็มีอำนาจที่จะพิจารณาจากพยานหลักฐานเท่าที่ปรากฏหรือมีอยู่

๒.อุปสรรคในการค้นหาพยานหลักฐาน

การพิจารณาเอกสารพยานหลักฐานของคณะกรรมการสอบสวนนั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นกรณี ที่หน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสอบ ข้อเท็จจริง โดยตั้งเป็นประเด็นมา ดังนั้นการค้นหาข้อมูลเพื่อขยายความจากหนังสือและเพื่อให้การพิสูจน์ ข้อเท็จจริงเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นธรรม จำต้องอาศัยการขอความอนุเคราะห์เอกสารจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง ซึ่งบางครั้งเรื่องที่ทำการสอบสวนนั้นผ่านมาเป็นระยะเวลานาน ทำให้ยากต่อการค้นหาเอกสาร เพราะบางครั้งหน่วยงาน ไม่มีการจัดระบบการเก็บเอกสาร หรือเอกสารอาจหาไม่พบ ทำให้การสอบสวนล่าช้า และอาจมีอุปสรรคในการพิจารณาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ แนวทางแก้ไขปัญหานี้ คือ การขออนุญาต หัวหน้าหน่วยงานเพื่อค้นหาเอกสารด้วยตนเอง เพื่อให้ทราบว่าเอกสารที่พบนั้นครบถ้วนและเกี่ยวข้องกับ ประเด็นการสอบสวนหรือไม่

๑๒. ตัวอย่างแบบฟอร์ม

๑๒.๑ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

คำสั่งเทศบาล.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

ด้วยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด.....ได้ตรวจสอบพบว่า.....

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความ
มาตรา ๔๘ เตรส แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ.๒๕๖๒
แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. นาง ม.	รองปลัดเทศบาล	เป็นประธานกรรมการ
๒. นาย ว.	หัวหน้าฝ่ายการโยธา	เป็นกรรมการ
๓. นาง พ.	นิติกรชำนาญการพิเศษ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
๔. นางสาว ส.	ผู้ช่วยนิติกร	เป็นช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่ง
การโดยเคร่งครัด ให้แล้วเสร็จภายในวัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ.

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

๑๒.๒ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง

คำสั่งเทศบาล.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

ด้วยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด.....ได้ตรวจสอบพบว่า.....

จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงว่ามีมูลควรกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดวินัยหรือไม่

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความ
ข้อ ๒๔ ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัด.....เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขใน
การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
สอบสวนข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. นาง ม.	รองปลัดเทศบาล	เป็นประธานกรรมการ
๒. นาย ว.	หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	เป็นกรรมการ
๓. นาง พ.	นิติกรชำนาญการพิเศษ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
๔. นางสาว ส.	ผู้ช่วยนิติกร	เป็นช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่ง
การโดยเคร่งครัด ให้แล้วเสร็จภายในวัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ.

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

๑๒.๓ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

คำสั่งเทศบาล.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

ด้วยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด.....ได้ตรวจสอบพบว่า.....

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จึงอาศัยอำนาจตามความ
ข้อ ๒๔ ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล จังหวัด.....เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขใน
การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
สืบสวนข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. นาง ศ.	ผ.อ.การกองวิชาการและแผนงาน	เป็นประธานกรรมการ
๒. นางสาว ร.	หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	เป็นกรรมการ
๓. นาง อ.	นิติกรชำนาญการ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
๔. นางสาว ว.	พนักงานจ้างทั่วไป	เป็นช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่ง
การโดยเคร่งครัด ให้แล้วเสร็จภายในวัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ.

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

๑๒.๔ ตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

คำสั่งเทศบาล.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง

ด้วยเทศบาล.....ได้รับเรื่องร้องเรียนจาก.....

.....จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง
ว่ามีมูลควรกล่าวหาว่ามีการกระทำความผิดวินัยหรือไม่

อาศัยอำนาจตามความข้อ ๒๔ ของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัด.....
เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวนและการลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม
๒๕๕๘ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

๑. นาย ย.	รองปลัดเทศบาล	เป็นประธานกรรมการ
๒. นาง อ.	หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	เป็นกรรมการ
๓. นาง พ.	นิติกรชำนาญการ	เป็นกรรมการและเลขานุการ
๔. นางสาว ว.	พนักงานจ้างทั่วไป	เป็นช่วยเลขานุการ

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการ โดย
เคร่งครัด ให้แล้วเสร็จภายใน.....วัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่..... เดือน พ.ศ.

(.....)

นายกเทศมนตรี.....

๑๒.๕ ตัวอย่างการขอขยายระยะเวลาการสอบข้อเท็จจริง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง เทศบาล.....

ที่/.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอย้ายระยะเวลาการสอบข้อเท็จจริง

เรียน นายกเทศมนตรี.....

ตามที่เทศบาล.....ได้มีคำสั่ง ที่...../.....ลงวันที่
เดือน.....พ.ศ.แต่งตั้งผู้มีรายนามข้างท้ายนี้ เรื่อง.....
.....(ข้อเท็จจริงเบื้องต้นตามคำสั่งโดยย่อ).....
โดยให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงดำเนินการสอบข้อเท็จจริงและรายงานผลต่อนายกเทศมนตรี.....นั้น

.....(ใส่ขั้นตอนการดำเนินการของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง โดยระบุด้วยว่า
ขณะนี้อยู่ในระหว่างการดำเนินการในขั้นตอนใด จึงไม่สามารถดำเนินการสอบข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จภายใน...
วัน นับแต่วันที่มิคำสั่ง (วัน.....เดือน.....พ.ศ.....) ดังนั้นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงจึง
มีมติขอขยายระยะเวลาสอบข้อเท็จจริงออกไปอีก.....วันนับแต่วันครบกำหนดเดิม

จึงเรียนมาเพื่อโปรด

๑. ทราบ

๒. พิจารณามติขอขยายระยะเวลาออกไปอีก.....วัน

๓. เห็นควรประการใดโปรดสั่งการ

(.....)

ประธานกรรมการสอบข้อเท็จจริง

๑๒.๖ ตัวอย่างการขอเอกสาร/พยานหลักฐานจากหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง เทศบาล.....

ที่ -

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ต้นฉบับเอกสาร

เรียน (ระบุตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานที่เป็นเจ้าของเอกสาร)

ตามที่มีคำสั่งเทศบาล..... ที่...../.....ลงวันที่เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง กรณี.....(ข้อเท็จจริงเบื้องต้นตามคำสั่งโดยย่อ).....

ในการนี้ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงขอความอนุเคราะห์ต้นฉบับเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปประกอบการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยให้นำส่งที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(.....)

ประธานกรรมการสอบข้อเท็จจริง

/๑๒.๗...

๑๒.๗ ตัวอย่างบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา

(สจ.๑)

บันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา

สอบข้อเท็จจริงที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี บัตรประชาชนเลขที่.....

.....สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้แจ้งข้าพเจ้าทราบว่า เทศบาล.....ได้มีคำสั่ง

เทศบาล.....ที่...../.....เรื่อง.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....กรณี.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำด้วยความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

๑.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

/(สจ.๑)...

(สจ.๑)

ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงไม่ได้กระทำการ
การล่อลวง ชู่เชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการใดๆ เพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำและข้าพเจ้าได้อ่านถ้อยคำแล้ว
เห็นว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

(ลงชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ/ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

๑๒.๘ ตัวอย่างบันทึกถ้อยคำพยาน

(สจ.๒)

บันทึกถ้อยคำพยาน

สอบข้อเท็จจริงที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี บัตรประชาชนเลขที่.....

.....สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้แจ้งข้าพเจ้าทราบว่า เทศบาล.....ได้มีคำสั่ง

เทศบาล.....ที่...../.....เรื่อง.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....กรณี.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำด้วยความสัตย์จริงดังต่อไปนี้

๑.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

/(สจ.๒)...

(ឥ.ជ.២)

/ข้าพเจ้า...

(สจ.๒)

ข้าพเจ้า.....ขอรับรองว่าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงไม่ได้กระทำการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำการใดๆ เพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำและข้าพเจ้าได้อ่านถ้อยคำแล้ว เห็นว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ/ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

/๑๒.๙...

๑๒.๙ ตัวอย่างรายงานการสอบข้อเท็จจริง

รายงานการสอบข้อเท็จจริง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง รายงานการสอบข้อเท็จจริง

เรียน นายกเทศมนตรี.....

ตามที่เทศบาล.....ได้มีคำสั่งเทศบาล.....ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้ง

คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....กรณี.....

.....
.....
.....

มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก.....

.....
.....
.....
.....

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้รวบรวมพยานที่เกี่ยวข้องและเชิญผู้เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ

พยานบุคคล

๑. นาย ท. ตำแหน่ง หัวหน้าคลังสินค้า บริษัท.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

/นาย...

(สจ.๓)

๒.นาย ศ. ตำแหน่ง นักวิชาการสุขาภิบาล ปฏิบัติการ

ให้ถ้อยคำ่ว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

พยานผู้เกี่ยวข้อง

๑. นาย ส. ตำแหน่ง พนักงานจ้างตามภารกิจ

ให้ถ้อยคำ่ว่า.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

พยานเอกสาร

๑.บันทึกข้อความ กองคลัง งานจัดเก็บรายได้ที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอรบขอเท็จจริง กรณี.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

/คณะกรรมการ...

(สจ.๓)

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ได้ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานในชั้นนี้รับฟังได้ว่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องดังกล่าว.....

.....

.....

.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาสั่งการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(ลงชื่อ).....ประธานคณะกรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

เอกสารอ้างอิง

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗

ประกาศ กท. กจ. กอบต. เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสอบสวนและการลงโทษทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๘

สุเทพ ยิ้มละมุล. ๒๕๕๒. รูปแบบและวิธีการเขียนรายงานการสอบสวนข้อเท็จจริง. ๘ น.

ณัฐปภัสร ณรงค์กิจพาณิชย์. ๒๕๕๙. คู่มือการสอบหาข้อเท็จจริง

สมชัย เบญจขย. ๒๕๕๒ การร้องเรียนและการสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีเจ้าหน้าที่ป่าไม้ลักลอบตัดไม้ในสวนป่า